

LINGURA ROMÂNESCĂ CU SIMBOLURI MILENARE

ROMANIAN SPOON WITH MILLENARY SYMBOLS

Radu MOȚOC

Abstract: Popular art deserves to be discovered, collected and kept from generations to generations. The author describes 19 types of wooden spoons made by the popular craftsman Marian Viorel from Fălticeni. These spoons have a millenary significance and represent various symbols: The Solar Symbol, The Rooster, The Life's Circle, The Eagle, The Owl, The Snake, The Symbol of Happiness, etc.

Key words: Popular art, popular craftsman, generations, symbol, wooden spoons

Bucuria de a cunoaște un meșter popular din Bucovina care confecționa linguri din lemn cu ornamente tradiționale, m-a determinat să descifrez semnificația fiecărei linguri.

Meșterul popular este din Fălticeni și se numește **Marian Viorel**¹, care impresionează și prin portul popular pe care îl îmbracă cu eleganță și demnitate.

Cu ajutorul acestui talentat artist în tehnica lemnului am reușit să aflăm semnificația fiecărei linguri, chiar dacă este confecționată din diferite esențe de lemn. Cele 19 tipuri de linguri depistate le prezentăm într-o ordine fără nici o semnificație:

Simbolul solar – Reprezintă divinitatea și se pune pe obiecte cu scopul de a proteja pe cel ce folosea obiectul respectiv

Fig. 1 Simbolul solar pe lingură

Cocoșul – Simboliza speranța, deoarece cântatul cocoșului alunga întunericul (spiritele rele) și anunța răsăritul soarelui dătător de speranțe.

Soarele rotitor – Simbolul continuei transformări. Are 12 raze ce reprezentau cele 12 luni ale anului (trecerea neîntreruptă a timpului)

Cercul vieții – Simbol format din dintr-o pasăre (aerul), dintr-un șarpe (pământul) și dintr-un pește (apa), care se mănâncă (transformă) unul pe celălalt și astfel viața reluându-se la nesfârșit.

Solviorul – Călăuză a sufletului pe „tărâmul celălalt”. Se credea că există o pasăre ce sta 40 de zile sub streșina casei celui decedat, după care îi călăuzește sufletul pe drumul cel bun.

Vulturul – Simbolul puterii, fiind considerat împăratul tuturor păsărilor. Era un blazon purtat de cei din casta superioară, de conducători.

¹ **Marian Viorel**, membru al Asociației Meșterilor popular din Bucovina și Moldova poate fi accesat pe adresa de E-mai: marianviorel@yahoo.com și la telefonul celular: 0745.50.69.05

Bufnița – Este considerată simbolul înțelepciunii deoarece, din punct de vedere spiritual, ea vede acolo unde ceilalți nu văd, adică în întunericul ignoranței.

Fig. 2 Bufnița ca simbol pe lingură

Șarpele – Era considerat spiritul protector al casei (familiei) și era protejat (și chiar hrănit cu lapte în unele zone), pentru a nu se abate necazuri asupra celor ce se aflau în casa lângă care trăia. Trăind în pământ, se credea că aduce energii protectoare de la spiritele strămoșilor.

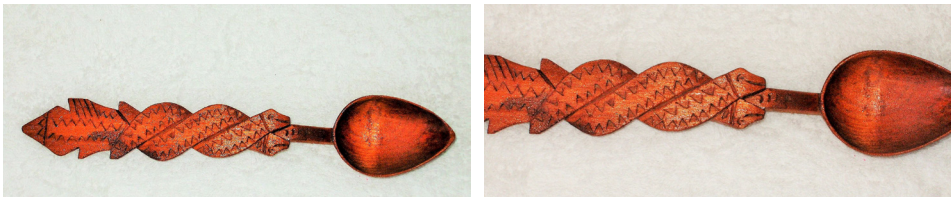

Fig. 3 Șarpele ca simbol pe lingură

Dragobetele – Simbolizează îndrăgostiții (iubirea) prin cele două păsări așezate față în față, deoarece ei nu au ochi decât unul pentru celălalt. Sânt două variante:

Două păsări față în față cu o bufniță deasupra care semnifică îndrăgostiții călăuziți de înțelepciune

Două păsări față în față cu un simbol solar deasupra, care semnifică îndrăgostiții protejați de divinitate (simbolul soarelui)

Lingura îngemănată (a mirilor) – Era folosită o singură dată în viață, în noaptea nunții când mirele și mireasa mâncau din aceeași strachină cu aceeași lingură. Pe coada lingurii sunt reprezentate două păsări dispuse spate în spate, cu o inimă (iubirea) ce-i unește în partea superioară, despărțind o broască (simbolul răului) în partea inferioară. Această dispunere a elementelor sugerează că mirele și mireasa, uniți de iubire, înving răul, luptând ca doi războinici spate în spate, atenți la pericolele ce pot apărea din toate direcțiile. Pe scurt, semnificația era ca cei doi să fie uniți și să se iubească tot restul vieții ca în noaptea nunții.

Simbolul belșugului – Reprezentat printr-un spic de grâu stilizat.

Simbolul fericirii – Păunul este considerat pasărea paradisului

Coloana vieții – Reprezentată printr-o coloană asemănătoare unui stâlp de cerdac, considerându-se că unește cerul cu pământul, talpa casei reprezentând pământul iar acoperișul reprezentând cerul. Semnificația este legătura dintre pământ și cer, aspirația omului către divinitate (legătura dintre om și divinitate).

Apa vie – **sursa vieții** – Reprezentată printr-o linie șerpuitoare sugerând unduirea apei.

Simbolul curajului, virilității și fertilității – Este reprezentat prin coarnele stilizate ale berbecului

Hora (dansul) păsărilor – Reprezentată printr-o succesiune de capete de păsări așezate față în față (cioc în cioc), fiind o multiplicare a imaginii simbolului iubirii (dragobetele), sugerând că viața poate fi perpetuată doar prin iubire.

Hora (dansul) animalelor – Re prezentate prin 3 capete de lup dispuse în cerc având semnificația de soare rotitor și de ciclu al vieții în care fiecare mănâncă pe fiecare, astfel viața reluându-se la nesfârșit, o continuare a elementelor materiale care întrețin viața pe pământ

Serafim – Înger cu 6 aripi, reprezentat în mod frecvent pe lingurile călugărești (mănăstirești)

Pomul vieții – Re prezentat printr-un brad extrem de stilizat, bradul fiind considerat pomul vieții veșnice.

Fig. 4 Colecția de linguri românești cu simboluri milenare confecționate de Marian Viorel

Dar simbolul solar, meșterul popular l-a reprezentat și pe o cutiuță frumos ornată.

Fig. 5 Cutia cu simbolul solar

Am avut plăcerea să-i prezint acestui talentat artist din Fălticeni un exemplar de „coupe-papier” folosit pentru deschiderea corespondenței sau a foilor netăiate din cărți. Interesant este inscripția pe acest obiect sculptat în lemn: „Suvenir. Pângărați”. Se poate presupune că obiectul a fost confecționat de călugării de la Mănăstirea Pângărați din perioada interbelică. Artistul popular a identificat drept simbol doi șerpi.

Fig. 6 Coupe – papier cu inscripția – Suvenir de Pângărați

Arta populară merită a fi descoperită, colecționată și păstrată din generații în generații